

Bersek József emlékezete

A magyar republikánizmus jeles hagyományához tartozik Bersek József ezredes politikai és katonai működése. A kőszegi iparos szülők fiaként induló republikánus Bersek a debreceni 1846—49. évi forradalmi események egyik kitűnő embere. Katonai pályáján sem maradt meg pusztán a parancsok véghezvivőjének, mert a politikát elválaszthatatlannak tartotta a fegyveres küzdelemtől. Forradalmár volt.

A posztós, evangélikus városi községek között, Kőszeg republikánus érzelmű családjai egyikéből jött. 1807. december 20-án született. Apja Verseck János posztós, anyja magyar asszony: Simon Antónia. A posztóipar világlátottságot kívánt meg, s ipari ismereteket. Ilyen szülői házban nevelkedett a fiatal Bersek. A kőszegi kisköznevelő elvégzése után Szombathelyen a lyceumban fejezte be a filozófiai tanulmányait. Szencenyi István is ezen a korszakon volt jelen. Jellemző erettségének. A kiváló iskola kiváló növendéke volt, s hamarosan katonára lett. A 1827-28-évi katonai iskolában fejezte be a kozásztudományok tanulmányait. A kozásztudományok tanterve volt, s a magyar forradalom 1846-ban századai rendelőközetben találta.

Ezrede ekkor a galíciai Zelkiewban állomásozott. A pesti márciusi események híre oda is eljutott. A magyar huszárok közül sokan álltak azonnal a forradalom mellé. Barco báró, az ezred parancsnoka szerint Bersek „erősen politizált”. Erre való tekintettel áthelyezték Fonyószabodára. A fonyószabodai tartalékszászad a forradalmi érzelműk csoportja volt, s olyan köztársaságpárti tisztek voltak mellette, mint Jenik István hadnagy, Athleitner és Kalocsa hadnagyok.

1848. tavaszán sok honvéd szökött haza galíciai ezredétől is, s ezek egytől egyig végighüzdötték a szabadságharcot. Bersek ezek élére állott 1849-ben már a huszárezred parancsnoka. Lántró hazaszerezte: adott példát a harcosoknak. Pozsonyba indulása előtt a búcsúvacsorán beszélt a legénységnek és gyújtó tartalmú beszédben szólította fel, hogy esküdjenek meg a magyar haza szabadságának védelmére.

„A magyar nemzetért” — így a nagyszabású és a hőmiesemlék előtti családban Nagysándor József mellett, 1849. júniusában pedig az ősi császári hadseregben a 1848-49. évi forradalmi események emlékeztetője és foglalták.

„Rendkívül vitéz katona” volt — írja a hadtörténelmi cikkeiben a Révai Lexikon III. kötetében —, vitézségeért Magyarország csatáján babérkoszorús érdemlelél tüntetett. A viágosi fegyvertétel után tíz évi vasban töltendő várfogságra ítélték. Az amnesztia után gazdatisztiként kereste kenyerét. Sok hányattatás után és az egyre élénkülő császári zaklatások miatt 1865-ben önközzel vetett véget életének.

Harmalt később családja nagy áldozatok árán hazavittette Kőszegre. A kőszegi temetőben most állították fel a sírját a városi tanács javára.

Kőszegi iparos szülők fiára az egykori szombathelyi diák bátorságára emlékszünk a néphadsereg ünnepét várva. A magyar haldó, hősi hagyományainak egyik értéke Bersek példamutatása. A haza szeretete tetteikben nyilvánul meg s a hősi példamutatás ereje század múltán is forrasa a béke és a szabadság országát építő nép fiainak.

Dr. Fodor Henrik,
a Magyar Történelmi Társulat
tagja, Kőszegre

1936. szept. 21. Szombathely.

Édes Gyermem.

Nagy szeretettel és áhítattal, és
engem igazán szeretlek. Ő a jövő-
bőr lélek, mert annak ismeretem
csak elöttünk ment. Te és ki-
csinyed szeretted nagy - és hívő
- ből szeretlek; és ha valaki nekem
a szívem felkentetném, igaz-
mondom, hogy szeretem jó H-
- deink felkentetném magam,
Mert csak most esőtől töltöttem
vél - és vándor - Götteit Ed-
mond, Hüller, Stumpf, Francis,
és Bihar megye elökelésére,
a Noéti ügyben, a nemzet-
ben vándor vándor Kólosszár-
ról - erenkiül a kis uradalom,
bár a meri munka is az

2-300 napfrensis a fobb a fele.

Fehat borsaf may hadu es
gymerin -! gy. a'no lok e'u
ittkora majd.

Turni feladotunk, turyint
kelot, my fuying Helens ken
Kortyick.

Sajyo mellenkor szorilik,
is ott ion h. gy turj!
szives idvonalatunk aroknak.
Kiknek kedves.

Turni 5: Isten velem
Elesden a poye
espe " C. a'kko. Borsos

3

Handwritten text, possibly a name or address, written upside down.

Handwritten text, possibly a name or address, written upside down.

Tekintés

Rovány György úrnak

N. Szabónak

